

Souhlas zákonného zástupce s účastí mladistvého ve výzkumu

Název projektu:	Modelování budoucnosti: Dopady technologií na well-being dospívajících (FUTURE)
Řešitel:	prof. David Šmahel, Ph.D.
Pracoviště:	Institut výzkumu dětí, mládeže a rodiny, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita
Projekt podpořen:	Grantovou agenturou České republiky (GX19-27828X)

Formulář souhlasu s účastí ve výzkumu

Mladistvý, kterého máte v péči (dále respondent), byl osloven s nabídkou účasti v této studii v rámci projektu Masarykovy univerzity (MU). V tomto dokumentu naleznete informace o studii obecně i konkrétně o tom, co můžete očekávat v případě, že se respondent rozhodne účastnit a Vy s jeho účastí souhlasit. Prosíme, pečlivě si přečtete a zvažte následující informace. Můžete s námi je prodiskutovat, rádi Vás informujeme o možných rizicích a zodpovíme všechny Vaše dotazy před tím, než učiníte rozhodnutí o účasti či neúčasti respondenta. Pokud s účastí respondenta souhlasíte, budete vyzváni k podpisu tohoto formuláře a obdržíte také jeho kopii. Účast respondenta je podmíněna nejen Vaším, ale i jeho souhlasem.

Účel projektu:

Projekt se zaměřuje na online chování a používání informačně-komunikačních technologií (ICT) a jejich dopady na život adolescentů ve věku 11 až 18 let. Cílem projektu je vyvinutí komplexní teorie zobrazující krátkodobé a dlouhodobé dopady používání technologie na fyzickou, psychologickou a sociální pohodu dospívajících. Projekt vyvine perspektivní modely, které pomohou pochopit a předpovídat budoucí dopady technologie na well-being (celkovou životní pohodu). Celý projekt sestává z více částí (blíže viz <https://irtis.muni.cz/future>). V této části výzkumu se budeme zaměřovat na zachycení online aktivit a pozitivních či negativních dopadů s nimi spojenými, které probíhají na chytrých telefonech v reálném čase. Sběr dat bude probíhat prostřednictvím mobilní aplikace, která je propojena se softwarem, který dokáže automaticky detekovat a vyhodnotit online aktivity adolescentů v reálném čase, což nám umožní generovat dotazníky zaměřené na konkrétní činnost hodnotící její dopad na jejich krátkodobou pohodu. K tomu, aby software dokázal tyto aktivity spolehlivě detekovat, jej potřebujeme předpřipravit na autentických datech zobrazujících online aktivitu adolescentů. Účast adolescenta ve Vaší péči je potřebná pro vytvoření těchto autentických dat.

Průběh studie:

Daná část výzkumu se zaměřuje na adolescenty ve věku 13 až 17 let, kteří používají chytrý telefon. Spodní věková hranice byla vybrána z důvodu, že většina sociálních sítí, které se v České republice používají, povolují vytvoření profilu dětem od dovršení 13. roku. Náš výzkum

zahrnuje intenzivní čtrnáctidenní sběr pomocí mobilní aplikace. K účasti je zapotřebí splňovat věkový rozsah 13-17 let, vlastnit chytrý telefon s operačním systémem Android verze 5 (Lollipop) a vyšší a pravidelně se připojovat na internet (pomocí Wi-Fi nebo datového připojení).

Respondenti obdrží odkaz na stáhnutí aplikace s návodem na její instalaci nebo jim bude nainstalován při osobním setkání. Aplikace automaticky průběžně zaznamenává obsah obrazovky (pomocí screenshotů). Součástí aplikace je možnost sběr obsahů obrazovky (pomocí screenshotů) na libovolný čas pozastavit. Dále aplikace sbírá informace o: názvu aplikace, která aktuálně běží na popředí a čas v ní strávený, fyzické aktivitě (sbírá možné stavy – chůze, běh, dopravní prostředek, klid), stavu baterie (v procentech), GPS lokaci (pokud je zapnutá GPS), historii hovorů a SMS zpráv (pouze v době sběru), název aktuálně připojené Wi-Fi a seznam názvů Wi-Fi v dosahu, doteky obrazovky (informace charakteru, jestli se někdo dotýká obrazovky – ano/ne), připojená sluchátka (v rozsahu ano/ne), přehrávání hudby v telefonu (v rozsahu ano/ne). Tato data jsou pak sbírána po celou dobu, kdy se respondent účastní výzkumu. Tato data budou uchovávána po nezbytně nutnou dobu, kdy bude probíhat analýza dat.

Jedná se o pilotní kolo výzkumu, kdy budeme kromě využití dat testovat také to, zda aplikace správně funguje. Proto bude účastníkům výzkumu chodit každé ráno a večer jeden krátký dotazník, týkající se funkčnosti a chodu aplikace. Dotazník je krátký a zabere minimum času (<1 min).

Všechna sesbíraná data budou pak z telefonu posílána na zabezpečený server. Tato data budou odesílána ve chvíli, kdy se chytrý telefon respondenta připojí na Wi-Fi. Obrázky obrazovek si ponecháme pouze po nezbytně nutnou dobu. Na serveru budou obrázky obrazovek převedeny do textové podoby a tyto texty pak projdou anonymizačním softwarem. Tento proces proběhne v nejbližší možné době. Anonymizační software nahradí osobní údaje (osobními údaji se myslí údaje, na základě kterých jde identifikovat konkrétní osobu, například jména a příjmení, adresy, telefonní čísla, e-mailové adresy, čísla účtu) za smyšlené osobní údaje (například jméno a příjmení za jiné jméno a příjmení) a to tak, aby nebylo možné identifikovat respondenta ani třetí osoby, o kterých informace v datech mohou být. Po anonymizaci a zpracování dat ze získaných obrazovek budou obrazovky nenávratně smazány se serveru.

Respondent nám také poskytne své konverzace z aplikace Messenger a/nebo WhatsApp za období od 1. 1. 2019 do konce sběru dat. Tyto konverzace budou nahrány skrz aplikaci, kterou respondentovi poskytneme. Aplikace si z konverzací stáhne jenom text bez obrázků a jiných souborů. Tento text uloží na server, kde budou data anonymizována přes anonymizační software. Tento proces proběhne v nejbližší možné době. Anonymizační software nahradí osobní údaje (osobními údaji se myslí údaje, na základě kterých jde identifikovat konkrétní osobu: například jména a příjmení, adresy, telefonní čísla, e-mailové adresy, čísla účtu) za smyšlené osobní údaje (například jméno a příjmení za jiné jméno a příjmení) a to tak, aby nebylo možné identifikovat respondenta ani třetí osoby, o kterých informace v datech můžou být.

Sociálně-vědní výzkumníci budou pracovat výlučně s anonymizovanými textovými daty, které získáme jednak z dat poskytnutých v čtrnáctidenním sběru a také z konverzací v aplikaci Messenger a/nebo WhatsApp. V textech budou vyškolení anotátoři Masarykovy univerzity označovat pozitivní a negativní jevy, které se v online obsahu můžou nacházet, a na takto označených datech budeme trénovat algoritmy strojového učení, které mohou v budoucnu pomoci k bezpečnějšímu používání mobilních telefonů adolescenty. Všichni anotátoři i členové týmu jsou vyškoleni, jak s případnými osobními údaji zacházet, a podepsali souhlas o mlčenlivosti. Na serveru MU budou data uložena jen po nezbytně nutnou dobu. Jména účastníků a jejich kontaktní údaje (email a telefonní číslo) budou uloženy v chráněném souboru

po dobu sběru dat. Tyto údaje nebudou spojeny s obsahem zaslaným z chytrého telefonu. Sociálně-vědní výzkumníci budou mít po dobu sběru dat možnost kontrolovat technické parametry, například jestli je aplikace aktivní, kdy se respondent připojil na Wi-Fi nebo jestli mu v pořádku chodí dotazníky. Tato data technického charakteru budou sloužit k zabezpečení plynulého průběhu sběru dat a k odstranění případných technických potíží. Po konci sběru dat a po tom, co budou data anonymizována, s nimi nebude možné účastníka nijak spojit.

Doba trvání projektu:

Svůj souhlas s účastí respondenta ve studii můžete kdykoliv odvolat. Projekt probíhá od ledna 2019 do prosince 2023. Sběr dat pro účely této studie se bude realizovat od ledna 2020 do prosince 2020.

Rizika a výhody účasti na studii:

Z této studie nevyplývají žádné potenciální psychické, sociální, ekonomické, psychologické či právní újmy. Před podepsáním souhlasu bude prostor k dotazování a vysvětlování jakýchkoli nejasností. Zúčastnění svým zapojením výzkumu podpoří získání nových poznatků, které mohou být využity pro bezpečnější a efektivnější používání mobilních telefonů.

Odměna za účast na studii:

Za účast ve výzkumu bude účastníkům poskytnut malý dárek ve formě USB flash disku.

Nakládání s daty:

Všechny informace týkající se studie budou důvěrné, budou použity pouze pro účely výzkumu a vědeckých publikací, a to pouze v plně anonymizované formě. Do záznamů smí nahlížet pouze výzkumný tým provádějící tuto studii na Masarykově univerzitě, která je garantem anonymizačního procesu. Tímto procesem projdou všechna sebraná data; v jeho rámci se odstraní nebo nahradí všechny identifikační údaje z komunikace a sesbíraných dat. Se sebranými údaji bude nakládáno jako s přísně důvěrnými, v souladu s platnými právními předpisy o ochraně osobních údajů (zejména nařízení EU 2016/679 tzv. GDPR). Získaná data v anonymizované podobě mohou být použita i v dalších výzkumných projektech v této oblasti.

Práva účastníků:

Pokud se nyní rozhodnete svolit k účasti respondenta na studii, můžete svůj souhlas odvolat bez jakýchkoli sankcí sdělením na níže uvedené kontakty. V takovém případě okamžitě přestaneme sbírat data od daného respondenta. Již získaná anonymizovaná data ale nebudeme moci k respondentovi připojit, jelikož dojde k plně anonymizaci a oddělení od identity respondenta. Proto s nimi budeme nuceni dále nakládat. Podpisem tohoto formuláře se nevzdáváte žádných zákonných práv.

Kontakty a otázky:

Proto pokud máte jakékoliv dotazy, připomínky, problémy nebo stížnosti týkající se studie, prosíme, neváhejte kontaktovat prof. David Šmahel, Ph.D. který je řešitel projektu.

Tento projekt byl schválen Etickou komisí pro výzkum Masarykovy univerzity. V případě dotazů, nejasností či připomínek k průběhu výzkumu můžete kontaktovat vedení komise na adrese ekv@muni.cz

Souhlas zákonného zástupce s účastí mladistvého ve výzkumu a se zpracováním osobních údajů

Prohlašuji, že jsem četl/a celý výše uvedený text informace o studii Modelling the future: Understanding the impact of technology on adolescent's well-being (FUTURE) (strana 1 až 5 tohoto dokumentu) a porozuměl/a jsem jeho smyslu. Jsem srozuměn/a s tím, že jsem byl/a požádán/a o vyjádření souhlasu k účasti v tomto výzkumu mladistvého, kterého mám v péči. Měl/a jsem možnost položit své dotazy a ty mi byly zodpovězeny k mé spokojenosti. Dobrovolně souhlasím s účastí mladistvého, kterého mám v péči, ve výzkumu a poskytnutím jeho osobních údajů, sdělených při účasti na výzkumu.

Beru na vědomí, že

- mám právo požadovat přístup k osobním údajům týkajících se mé osoby nebo mladistvého, jejich opravu nebo výmaz, popřípadě omezení zpracování, mám právo vznést námitku proti zpracování osobních údajů týkajících se mé osoby nebo osoby mladistvého;
- mám právo podat stížnost dozorovému orgánu (Úřad pro ochranu osobních údajů) v případě, že se domnívám, že zpracování mých osobních údajů nebo osobních údajů mladistvé osoby probíhá v rozporu s právními předpisy;
- mám právo tento souhlas se zpracováním osobních údajů kdykoliv odvolat, aniž by mi za to hrozila jakákoliv sankce či znevýhodnění, a to oznámením kontaktní osobě správce osobních údajů. Zákonnost zpracování údajů před odvoláním souhlasu tím není dotčena.

Kontaktní osoba správce osobních údajů: prof. David Šmahel, Ph.D., email: smahel@fss.muni.cz, tel: +420 549 49 7451, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Joštova 10, 602 00 Brno.

Kontakt na pověřence pro ochranu osobních údajů Masarykovy univerzity: poverenec@muni.cz

Na základě výše uvedených informací uděluji tímto Masarykově univerzitě (jako správci osobních údajů) souhlas s uvedeným zpracováním osobních údajů za účelem vědeckého výzkumu.

Podpisem tohoto formuláře se nevzdávám žádných zákonných práv. Obdržím kopii tohoto formuláře.

**Hůlkovým písmem jméno a příjmení
respondenta (mladistvého)**

**Vztah osoby poskytující souhlas k
respondentovi**

**Hůlkovým písmem jméno a příjmení
osoby poskytující souhlas**

**Datum a podpis osoby poskytující
souhlas**